

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Místa paměti holocaustu: srovnání jejich významů a interpretací v Česku a Německu**

Autor práce: **Bc. Tomáš Hora**

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle a výzkumné otázky práce jsou stanoveny přiměřeně, nicméně mohly být ambicióznější. Hlavním cílem je „porovnat a diskutovat významy a interpretace zvolených míst paměti holocaustu v Česku a Německu“. Otázky pak směřují k paměti holocaustu v české a německé společnosti. Autor se ptá, která místa jsou klíčová a jak je v jejich spojitosti holocaust připomínán v kolektivní paměti a kultuře vzpomínání. Hypotézy nejsou formulovány.

Práce je výrazně zaměřena na problematiku dědictví a jeho institucionalizovaného připomínání a pěstování kolektivní paměti. Naopak poněkud v ní postrádám otázky, které by cílily na geografický kontext a ukotvení míst paměti v lokálních, regionálních i nadnárodních souvislostech.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Autor v úvodních částech dobře teoreticky ukotvil svoji práci v souvislostech studia holocaustu, paměťových studií a věnuje se i místům paměti. Tyto kapitoly jsou dobře zpracovány a podloženy studiem mnoha titulů zahraniční i domácí literatury. S literaturou do dobře pracováno, autor s ní diskutuje, nikoliv opisuje. Použitá literatura je kriticky zhodnocena, vždy v diskutovaných souvislostech.

Zmíněny jsou pak další okruhy, které mohou být pro připomínání holocaustu problematické, a to otázky komodifikace dědictví a overturismu. Myslím, že tato problematika by si zasloužila hlubší diskusi, neboť s ohledem na studované téma je mimořádně citlivá.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metodika práce je jasně popsána a použité metody míří k naplnění vytyčených cílů. Autor zvolil kvalitativní metody, a to polostrukturované rozhovory s klíčovými osobnostmi, jež se podílí na vytváření a prezentování paměti zvolených modelových objektů. Druhou použitou metodou je pak zúčastněné pozorování.

Rozhovory byly zpracovány metodou kódování, přičemž si autor vymezil jasné okruhy problémů, na které mu rozhovory daly odpověď. Zúčastněné pozorování bylo předem dobře metodicky připraveno, včetně definování vstupních očekávání autora.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Výsledky práce jsou přehledně prezentovány. Nejprve jsou představeny výsledky získané polostrukturovanými rozhovory, a to podle zvolených témat, dle kterých byly rozhovory kódovány. Druhou část výsledků tvoří závěry z pozorování na místě, které probíhalo vždy v jednom dni. Autor v analytické části systematicky a přehledně sleduje a naplňuje cíle a výzkumné otázky. Myslím, že autor mohl zaměřit doplňkové otázky v rozhovorech na problematiku komodifikace dědictví a overturismu. Tato problematika je v odpovědích respondentů latentně přítomna, ale autor ji nereflexuje. Stejně tak vyplývá i z pozorování na místě. Komodifikace dědictví je otázkou všech památníků, overturismus se pak netýká jen Letů.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

V závěrech práce autor podává odpovědi na stanované výzkumné otázky a zasazuje své závěry do kontextu paměti holokaustu a jejího studia. Rovněž autor v závěru práce formuluje jasná doporučení pro jednotlivá místa paměti, identifikuje slabé stránky a dává návod na jejich odstranění.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Formální úroveň hodnotím jako dobrou především kvůli obrazovému/mapovému doprovodu. Mapy jsou převzaté asi z webových stránek jednotlivých paměťových institucí či jiných webů. Legendy jsou v použitém rozlišení jen těžko čitelné nebo úplně nečitelné. Mapám chybí základní náležitosti, např. měřítko. Chápu, že v převzatých pláncích měřítko nejsou, ale v geografické práci je to nedostatek. V práci nejsou žádné mapové přílohy, které by byly vlastním dílem autora.

Práce je psána kultivovaným jazykem s minimem překlepů.

Autor řádně cituje používané zdroje. Zde mám připomínku k tomu, že k historii studovaných lokalit existuje mnoho titulů sekundární literatury, kterou by bylo vhodné citovat namísto internetových zdrojů.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Drobné připomínky:

Odstavec na s. 18, který se věnuje připomínání holokaustu po 2. světové válce, je zaměřen na situaci v západní Evropě, respektive v západním světě. Chybí zhodnocení, jak bylo toto téma reflektováno ve východním (sovětském) bloku.

Rozhodně bych netvrdila kategoricky, že „tisk je pod přímým vlivem politických stran“ (s. 27). Samozřejmě to tak někde či někdy být může, ale nelze použít takto paušální tvrzení.

Na s. 39 je zkratkovitě napsáno, že v Terezíně bylo za éry národního socialismu v letech 1933–1945

internováno mnoho lidí. Terezín však ležel až do roku 1939 v Československu.

Na s. 50 se píše, že první fáze budování tábora v Buchenwaldu probíhala v letech 1940 a 1941, přičemž na předchozí stránce je napsáno, že tábor fungoval již od roku 1937.

Předloženou práci **doporučuji /-nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Čím si autor vysvětluje, že se mu nepodařilo navázat kontakt a realizovat rozhovor v památníku Dachau?

Datum:

11. září 2024

Autor posudku:

RNDR. PhDr. Markéta Šantrůčková, Ph.D.

Podpis: